Saksbehandler: Jorunn T. Leegaard Referanse: 2026/40 Dato: 23.10.2026

Referat fra møte i faglig råd for håndverk, design og produktutvikling (FRHDP) for medlemmer og varamedlemmer

Dato: 16.oktober 2026 kl 10.00-15.00
Sted: Udir, møterom 11

Medlem	Varamedlem	Deltar i møtet
Arbeidstakersiden		
Malin Lunde Andersen, LO Fellesforbundet	Ola Svensson, LO Creo	Malin Lunde Andersen
Halvard Leirvik, LO Fagforbundet	Kristine Omlid, LO Fagforbundet	Halvard Leirvik
Simen Skrøvseth Tranulis, YS Kulturforbundet	Einar Hanisch, YS Delta	
Alexander Günther, LO Fagforbundet	Kjersti Eckhoff, LO Fagforbundet	
Asle Bakken, LO Styrke	Frode Østby, LO Styrke	
Arbeidsgiversiden		
Egil Sundet, NHO Norsk industri	Bjørn-Gunnar Eliasen, NHO Norsk industri	Egil Sundet Bjørn-Gunnar Eliasen
Solveig Grinder, NHO Service og handel	Linda Vist, NHO Service og handel	Solveig Grinder
Guro Michaelsen, Spekter	Kitty Krohn Riege, Spekter	Guro Michaelsen Kitty Krohn Riege
Natasha Bjørnset Reksten, Virke	Helene Ytteborg	Natasha Bjørnset Reksten Helene Ytteborg
Skoleeier.		
Jørn Olav Bekkelund, KS	Anders Hønes Antonsen, KS	Jørn Olav Bekkelund
Jan Kristian Vestjord, KS	Marianne Alfsen, KS	Jan Kristian Vestjord Marianne Alfsen
Lærerorganisasjon		

Tor Marius Torgersen, Utdanningsforbundet	Marianne Monsrud, Utdanningsforbundet	Tor Marius Torgersen Marianne Monsrud
Torill Gaarder, Utdanningsforbundet	Andi Christina Mundal, Utdanningsforbundet	Torill Gaarder
Bjørn Arne Nordahl, LO Skolenes landsforbund	Christina Evelyn Jahr, LO Skolenes landsforbund	
Elevrepresentasjon		
Carina Romundstad		Carina Romundstad (til kl 14)
Andre organisasjoner		
Gry-Kristina Fors Spein, Sámiid Doudji	Inga Maybritt Bongo, Sámiid Duodji	Gry-Kristina Fors Spein
Observatører		
Kjetil Storeheier Norheim, Norsk Håndverksinstitutt	Einar Stamnes, Norsk Håndverkinstitutt	Kjetil Storeheier Norheim Einar Stamnes
Aksel Ervik, Riksantikvaren		
Anne Lise Fløttum, Kulturdirektoratet	Olga Wisniewska, Kulturdirektoratet	Anne Lise Fløttum
Utdanningsdirektoratet		
Jorunn T. Leegaard Marianne Farstad-Jensen		Jorunn T. Leegaard Marianne Farstad-Jensen (fra kl 12)

Agenda

Sak 1-4-26: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Presentasjonsrunde av faste og vararepresentanter i rådet

Sak 2-4-26 Oppfølging av sak om synliggjøring og virkemidler for utdanningstilbud innen håndverk, design og produktutvikling

Sak 3-4-26: Arbeid med oppdrag 2026-018 om å anbefale endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Sak 4-4-26 Struktursaker

Sak 5-4-26: Orienteringssaker fra Udir

Sak 6-4-26: Høringer fra Udir

Sak 7-4-26: Eventuelt

Sak 1-4-26: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak

FRHDP godkjente innkalling og dagsorden.

Presentasjonsrunde av faste og vararepresentanter i rådet

I tråd med Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029, skal både faste representanter og vararepresentanter inviteres til et rådsmøte det første året i oppnevningsperioden.

Faste og vararepresentanter presenterte seg og sa litt om hvilke fag / bransjer de jobber med. Rådet har en god dekning av ulike roller i partssamarbeidet, og i tillegg vernemyndigheter og fagmiljøer innen tradisjonshåndverksfagene. Rådets representanter og varaer dekker også dekker de fleste programområder i HDP.

Sak 2-4-26 Oppfølging av sak om synliggjøring og virkemidler for utdanningstilbud innen håndverk, design og produktutvikling

I rådsmøtet i juni i år la AU fram sak for at rådet skulle drøfte hva som skal til for å sikre en stabil rekruttering til yrkene via HDP med tilbud i skole og tilstrekkelig med læreplasser. AU ønsket å drøfte spørsmål om håndterbarhet for HDP i et landsomfattende perspektiv; med tilbud i skole, læreplasser og praksisplasser/YFF for elever. Saken var oppfølging av saker drøftet i rådet siden oppnevningen høsten 2025, samt rapporten fra utviklingsredegjørelsen levert 2024.

Etter en god og grundig runde med innspill og drøfting i rådet, ble det foreslått at det bør jobbes for å få en offentlig utredning (NOU) om små tradisjonshåndverk og opplæring. Det bør lages en FoU-oversikt og en plan for videre oppfølging.
Se utfyllende oppsummering i referatet her.

AU sendte på bakgrunn av saken en henvendelse til politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet og ba om et møte. Rådet fikk svar om at politisk ledelse ikke har mulighet for et møte, men at rådet oppfordres til å ta kontakt med Nasjonalt senter for yrkesfag.

Rådet drøftet videre oppfølging av saken. Mange av utfordringene som rådet har samlet i fagnotatet er relevante som innspill til sak 3-4-26, og oppdraget om å anbefale endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen.
AU har støtte for å kontakte NSY, men rådet er litt usikkert på hvilken rolle senteret kan ha i denne saken. AU har støtte for å ta kontakt med Kunnskapsdepartementet igjen, og også med andre departement som har ansvar for vern av kulturarv og immateriell kulturarv.

Det ble anbefalt å understreke tydeligere forpliktelser i konvensjoner om kulturarv og vern i fagnotatet fra rådet, og at rådet etterlyser mer synlighet i tverrdepartementalt / tverretatlig samarbeid om å sikre arbeidskraft og kompetanse i tradisjonshåndverksfag og små håndverksfag.

AU har også støtte i rådet for å kontakte opposisjon for å løfte spørsmålet på agendaen.

Rådet har over tid også drøftet landslinjer som en mulighet for flere av programområdene i HDP. Rådet drøftet også andre muligheter som ressurssenter for tradisjonshåndverksfag.

Vedlegg;

Fagnotat fra FRHDP fra juni 2026

Vedtak

Rådet anbefaler at AU spisser fagnotatet og legger inn mer fakta om HDP, og tar fornyet kontakt med kunnskapsministeren og politisk ledelse i flere departement, samt til NSY. AU jobber fram et notat om landslinjer som vurderes legges ved som et separat notat i tilknytning til oppdraget rådet skal jobbe med gjennom vinteren.

Sak 3-4-26: Arbeid med oppdrag 2026-018 om å anbefale endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Bakgrunn for saken

Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å anbefale endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Frist for levering av oppdraget er 1. juli 2027. Udir startet arbeidet med oppdraget i september.

Departementet ber Udir om å anbefale endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen i videregående opplæring, med hovedvekt på vg1 og vg2. Udir skal vurdere dilemmaer som kan oppstå rundt hva arbeidslivet etterspør, hva fylkeskommunene kan tilby og elevenes ønsker. Departementet ber Udir løse oppdraget med mål om at:

- Tilbudsstrukturen skal være mer håndterbar for alle fylkeskommuner, slik at de kan tilby opplæringer av høy kvalitet som arbeidslivet etterspør.
- Tilbudsstrukturen skal bidra til å sikre rekruttering til alle lærefag, i landet som helhet og i de ulike fylkene, basert på nasjonale og regionale kompetansebehov.
- Tilbudsstrukturen skal ta høyde for søkemønsteret til de som søker videregående opplæring og den demografiske utviklingen i Norge i årene framover.

Udir vil løse oppdraget i tre hovedfaser; problembeskrivelse skal være klar i desember, utredning forslag til tiltak/endringer skal være ferdig i mars, og sammenstilling og oppsummering skal være klar til mai. Udir skal involvere

fylkeskommunene og partene i arbeidslivet. Udir vil hente innspill fra SRY og de faglige rådene i rådsmøter.

Det ble i rådsmøtet lagt opp til en workshop, og rådet arbeidet i tre grupper. Gruppene delte sine diskusjoner i plenum. Noen stikkord som ble tatt opp av flere grupper var;

- Utfordringer med kontinuitet for HDP i mange fylker, og fylker som ikke har tilbud
- Mangel på lærerkompetanse, profesjonsfellesskap krevende i små fag
- Mobilitet for elever, kostnader og utfordringer med å flytte, strengere praksis for gjesteelever i fylker, fylkesgrenser oppleves som tettere skott enn tidligere.
- Brede vg 1 og vg 2 er lite håndterbart for fylker
- Rekruttering til HDP gått ned etter delingen av DH fra 2020, men samtidig en erfaring at det er flere gutter som søker seg til HDP nå enn før deling
- Kan en mulig løsning å utrede videre være at utdanningsprogrammer blir bredere, men med fordypninger i lærefag?
- Kan bedrifter i stort ta mer ansvar for opplæring (se til Danmark)? Rådet har tidligere anbefalt mer samarbeid mellom museer og andre virksomheter.
- Fagene i HDP er «sakte fag» og det kan være behov for mer skreddersøm og tilpasning i tid til opplæring i ulike fag
- Erfaring at elever trenger tid for å finne riktig fag i HDP, risikerer å miste motiverte elever.
- Erfaring at det er mer krevende med samarbeid skole/bedrift i disse fagene enn andre fag
- LOSA-modell interessant
- Tilskudd til lærebedrifter er viktig, bransje består i mange av fagene i stor grad av enkeltmannsforetak
- Tradisjonshåndverksfagenes rolle for bærekraft, beredskap og omstilling mot større sirkularitet i samfunnet må kommuniseres bredere

Vedlegg

Oppdrag 2026-018 om å anbefale endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Fagnotat fra FRHDP fra juni 2026

Vedtak

Fagnotatet fra FRHDP fra juni er et viktig grunnlag for innspill til Udir om utfordringer til fase 1 av løsningen av oppdraget.
Arbeidsgruppene leverer sine innspill til AU innen 30.oktober.
AU oversender samlet fra rådet innen fristen 3.november og med kopi til rådet.

Sak 4-4-26 Struktursaker

Fastsetting av vg3 tårn- og fasadeurmakerfaget

Udir viser til sak i rådsmøtet i juni, og til høringen med frist 20.juni om etablering av et vg 3 tårn- og fasadeurmakerfag samt utkast til læreplan.

Etter mottatte høringssvar inviterte Udir til et digitalt dialogmøte 20.august, for å drøfte og få innspill på særlig modell for et nytt lærefag. Etter dialogmøtet, og også etter råd fra Norges urmakerforbund etter dialogmøtet, fastsetter Udir i høst vg 3 tårn- og fasadeurmakerfaget i en 1+3 modell samt læreplan. Faget vil være søkbart fra høsten 2027.

Vedtak

FRHDP tok saken til orientering.

Sak 5-4-26: Orienteringssaker fra Udir

Statistikk

Gjennomføring vgo for 2019-kullet

Statistikkanalysen viser at andelen som fullfører videregående opplæring, er på nivå med de to foregående kullene. Dette kullet fikk hele skoleløpet sitt preget av pandemien.

Sysselsetting av fagutdannede – sortert etter utdanningsprogram | udir.no

Statistikken er oppdatert.

Endringsforslag til Udir til yrkesfaglig tilbudsstruktur

Udir har mottatt følgende forslag til endring i tilbudsstrukturen fra 08.04.2026:

FORSLAG	UTDANNINGSPROGRAM
Nytt vg2 låsesmedfag	Teknologi- og industrifag
Kryssløp fra vg2 automatisering til vg3 elektroreparatør	Elektro og datateknologi
Forslag om endring av kompetansemål; ventilasjonsteknikkfaget	Elektro og datateknologi

Vedtak

FRHDP tok sakene til orientering.

Sak 6-4-26: Høringer fra Udir

Se saker på høring og avsluttede høringer her;
Høyringar | udir.no

Vedtak

Rådet ønsker høringssak "Høring om overgangsordning for modulstrukturerte læreplaner» med frist 5.januar 2027 på agendaen i møtet i desember.

Rådet gir ikke høringssvar til "Høyring av ny læreplan i berekraft, samfunn og innovasjon» med frist 30.oktober.

Sak 7-4-26: Eventuelt

Statsbudsjettet

Det ble orientert om et foreslått omfattende kutt i voksenopplæringen på 70 millioner. Studieforbundene og Voksenopplæringsforbundet jobber for å få det reversert.